

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปฏิสัมพันธ์ขณะให้นมระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนด และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียน นางสาวลิษฐ์ พยุงกิจสมบัติ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัสศรี เย็นบุตร ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. พิมพาภรณ์ กลั่นกลิ่น กรรมการ

บทคัดย่อ

ปฏิสัมพันธ์ขณะให้นมระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาของทารกเกิดก่อนกำหนด รวมทั้งส่งผลให้มารดาปรับตัวสู่บทบาทการเป็นมารดาที่ดี มีทักษะในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ขณะให้นมระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนด และปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้แนวคิดปฏิสัมพันธ์ของบาร์นาร์ดร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมเป็นกรอบในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็น มารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยทารกแรกเกิด, 2 และ 3 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2549 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2550 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 67 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ความรู้เรื่องสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนดและการตอบสนองของมารดา ร่วมกับแบบสังเกตปฏิสัมพันธ์ขณะให้นมระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล และไคสแควร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนด ร้อยละ 86.5 (58 คู่) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และกลุ่มตัวอย่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนด ร้อยละ 13.5 (9 คู่) มีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ดี
2. ปัจจัยด้านมารดา เฉพาะ การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดจากเจ้าหน้าที่พยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{pb} = .355, p < .01$) ส่วนปัจจัยด้านทารกเกิดก่อนกำหนด คือ ทั้งอายุหลังเกิดที่ทารกเกิดก่อนกำหนดเริ่มคุดนมได้เอง และอายุหลังปฏิสนธิของทารกเกิดก่อนกำหนดมีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับต่ำกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_{xy} = .250$, และ $r_{xy} = .243, p < .05$ ตามลำดับ)

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนด ทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องควรตระหนักในการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีมีคุณภาพและให้การดูแลที่เหมาะสมกับมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดแต่ละราย

Thesis Title Mother-Preterm Infant Feeding Interaction and Related Factors

Author Mrs. Suwalee Payungitsombat

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Jarassri Yenbut	Chairperson
Lecturer Dr. Pimpaporn Klunklin	Member

ABSTRACT

Mother-preterm infant feeding interaction is a significant factor affecting growth, social-emotional, and cognitive development of preterm infants. This interaction also affects adaptation of maternal role to be a good mother and the skills to care for preterm infants. The purpose of this study was to describe mother-preterm infant feeding interaction and related factors, based on Barnard's model and literature review. Subjects included mothers and preterm infants who were admitted to nursery wards 2 and 3, Maharaj Nakorn Chiangmai Hospital during November 2006 to February 2007. Sixty-seven pairs of mothers and preterm infants were purposively chosen. The research tools were an interview form comprising demographic data, knowledge of infant cues and the response of mother, and the observation form on mother-preterm infant feeding interaction. Data were analyzed using descriptive statistics and tested the relationship between variables by Pearson's product moment correlation coefficient, point bi-serial correlation coefficient and chi-square.

The results of this study revealed that:

1. Eighty six point five percent (58 pairs) of subjects, mother-preterm infant, had a positive quality of feeding interaction while 13.5 % (9 pairs) had a negative quality of feeding interaction; and

2. Maternal factor especially obtaining information on interaction from health personnel had a significant moderate positive correlation with mother-preterm infant feeding interaction, ($r_{pb} = .355, p < .01$). Concerning preterm infant factor, it was found that chronological age of preterm infants when begin feeding and post-conceptional age of preterm infants had a significant low positive correlation with mother-preterm infant feeding interaction, ($r_{xy} = .250$, and $r_{xy} = .243, p < .05$, respectively).

The results of this study indicate the importance of information dissemination regarding mother-preterm infant feeding interaction. Health personnel should disseminate such information concretely. This is anticipated to promote quality interaction between mothers and preterm infants and provide proper care for mother and preterm infant individually.